

ks. prof. dr hab. Kazimierz Szymonik
emerytowany profesor Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie

**Recenzja dorobku artystycznego i dydaktycznego
w związku z postępowaniem o nadanie tytułu profesora
Pani dr hab. Iwonie Wiśniewskiej-Salamon**

Spotkałem Panią prof. nadzw. dr hab. Iwonę Wiśniewską-Salamon prawie czterdzieści lat temu na zajęciach chórmistrzowskich organizowanych przez p. Wiesławę Krodkiewską z Ministerstwa Kultury i Sztuki w ośrodku tegoż ministerstwa w Łucznicy koło Pilawy. Mimo młodego wieku była na tych zajęciach osobą dominującą, pełną inicjatywy, wyrazistości i dynamiki. Profesor Leszek Bajon, w którego klasie w Poznańskiej Akademii Muzycznej studiowała dyrygenturę, stwierdza w swojej opinii:

Pochodząca z bardzo muzycznej rodziny młoda adeptka sztuki chórmistrzowskiej, obdarzona niewątpliwym talentem muzycznym, dysponowała już sporymi osiągnięciami w zakresie gry na fortepianie oraz rytmiki prezentowanymi w szkołach I i II stopnia. Okazała się studentką niezwykle dociekliwą, pracowitą, zainteresowaną wszystkimi problemami związanymi z prowadzeniem zespołów wokalnych i wokально-instrumentalnych, co przejawiało się żywym uczestnictwem w poznańskim życiu chóralnym. Hospitowała, a z czasem włączała się czynnie w działania kilku zespołów akademickich, m.in. Chóru Akademii Medycznej, Chóru Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Chóru Akademii Ekonomicznej. Poznawanie repertuaru, form pracy kilku różnych znakomitych chórmistrzów ugruntowało w niej przekonanie, że szeroko pojęte chórmistrzostwo stanie się treścią Jej przyszłej pracy artystycznej, dydaktycznej i naukowej.

Po ukończeniu studiów z wynikiem bardzo dobrym – mgr Iwona Wiśniewska – kolejno kształciła się w Podyplomowym Studium Emisji Głosu (1990–1992) oraz Podyplomowym Studium Chórmistrzowskim w Bydgoszczy i w Warszawie (1994–1996).

W roku 2004 obroniła tytuł naukowy doktora sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej dyrygentura w Poznańskiej Akademii Muzycznej. Zainteresował mnie szczególnie temat i uzasadnienie wyboru przewodniczącego doktorskiego. Rozprawa miała tytuł: *Znaczenie techniki wokalnej w pracy z chórem na przykładzie wybranych utworów*

różnych epok i zawierała opis problematyki wykonawczej muzyki dawnej, cerkiewnej i współczesnej i wykaz ćwiczeń, które zastosowała, by osiągnąć cel. To pozwoliło jej podjąć prace dydaktyczne o szerokim zakresie zwieńczone wieloma sukcesami.

Szczególnie znaczące było przygotowanie przewodu o tytuł doktora habilitowanego sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej dyrygentura. Dorobek przygotowywany przez kandydatkę przez kilka lat w szczecińskim środowisku muzycznym stał się znakomitym podsumowaniem dziejów tworzenia się silnego środowiska chóralnego w tym mieście. W przedstawionym do oceny przewodowym dziele znalazło się jedenaście utworów stworzonych przez siedmiu kompozytorów w wykonaniu koncertowym i nagraniu płytowym. Warto zaznaczyć, że większość to prawykonania. Dopełnieniem była książka pt. *Twórczość chóralna współczesnych kompozytorów szczecińskich*. Autorka zawarła w niej rys historyczny kultury szczecińskiej i miejsce muzyki w tej kulturze (szczególnie wokalne), szczegółową analizę wykonanych koncertowo i nagranych utworów oraz opis metody pracy nad ich realizacją.

W pełni samodzielłą działalność artystyczną dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon rozpoczęła w Szczecinie, gdzie w 1991 roku podjęła pracę na stanowisku specjalisty - muzykologa w Akademii Rolniczej. Utworzyła tam Chór Kameralny AR, który pod zmienioną w 2009 roku nazwą - Chór Kameralny Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego - prowadzi do dziś. Chór jest głównym obszarem jej działalności artystycznej. Zespół tworzą studenci i absolwenci uczelni, więc skład ulega ciągłym zmianom. W jego repertuarze znajdują się dzieła wokально-instrumentalne: *Carmina Burana* - C. Orffa, *Stella Coeli* - J.M. Kraussego, *Gloria* - A. Vivaldiego, *Stabat Mater* - G. Rossiniego, *Angelus i Exodus* - W. Kilara, *Msza G-dur* - F. Schuberta, *Stabat Mater* - G.B. Pergolesiego, *Sancta Cecilia* i *Missa brevis* - M. Sawy, *Missa brevis* i *Msza o pokój* - J. Szopińskiego, *Messe breve* - Ch. Gounoda, *Requiem* i *Msza koronacyjna* - W.A. Mozarta, *IX Symfonia* - L. van Beethovena, *Liverpool Oratorio* - P. McCartneya, *Msza Es-dur* - St. Moniuszki, *Magnificat* - M. Żebrowskiego, *Missa pro pace* - F. Nowowiejskiego, *Krótką msza dziecięca* - K. Naklickiego, „*Cicha noc*” - M. Małeckiego, *Msza Nelsonska* - J. Haydna (soliści zostali wyłonieni z chóru). Utwory

te zespół wykonywał pod batutą wielu dyrygentów jak np. Bohdan Boguszewski, Eugeniusz Kus, Jerzy Salwarowski, Jan Szyrocki, Wacław Kunc, Jerzy Rachubiński, Zbigniew Szablewski, Paweł Osuchowski, Monika Wolińska i wielu innych. W realizacji części z wymienionych utworów dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon była dyrygentem przygotowującym chór, a wiele z nich – zwłaszcza interpretacje muzyki współczesnej – wykonywała także z innymi zespołami z kraju i z zagranicy. Szczególnie warto odnotować jest to, że wraz z Chórem ZUT dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon dokonała wielu prawykonań utworów skomponowanych przez współczesnych kompozytorów polskich (także szczecińskich).

Chór koncertował w Szwecji, Danii, Czechach, Niemczech, Włoszech, Francji, Hiszpanii, Portugalii, Holandii, Kanadzie, Wielkiej Brytanii, Rosji, Estonii, na Litwie, Łotwie, Ukrainie i Słowacji, a także na Islandii, Wyspach Owczych, Gozo i na Malcie. W latach 2011–2019 brał udział w 63 konkursach i festiwalach chóralnych w Polsce, Europie i na świecie i otrzymał 30 nagród. Często występował na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie w ramach cyklu „Niedzielne Koncerty Południowe” czy „Czwartkowe wieczory Chóralne” oraz w Filharmonii Szczecińskiej. Ponadto koncertował w ramach Pieśni Śląskiej „Trojok”, „Wiosny nad Nysą” w Gubinie, „Ars Chori” w Lublinie czy Eurotreff-Music na terenie Baden-Witttembergi. Dorobek artystyczny został utrwalony na 10 płytach CD. Chór często koncertuje z orkiestrami kameralnymi, zespołem akordeonowym i Orkiestrą Wojskową w Szczecinie, z którą nagrał kolędy i utwory o tematyce patriotycznej.

W 2003 r. dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon podjęła współpracę konsultanta wokalnego i korepetytora w Teatrze Lalek „Pleciuga” w Szczecinie. Współpraca ta trwa do dziś, a jej owocem jest przygotowanie wokalne aktorów do przedstawień: *Królowa Śnieżka*, *Rycerz Pyszczyca* (muzyka autorstwa Janusza Stalmierskiego), *Tajemnica Czarciemu Błota*, *Czerwony Kapturek*, *Kopciuszek*, *O słoniu, który siedział na jajku*, *Król Zofius i cudowna Kura*, *Paskuda i Maruda*, *Mała Syrenka*, *Wybierz Osiecką jeszcze raz*, *Tymoteusz i psiuncio*, *Nie dość blada królowa*. Mimo skomplikowania zadań związanych z przygotowaniem wokalnym aktorów współpraca ta układa się dobrze i dzięki zaangażowaniu Kandydatki projekty te realizowane są na wysokim poziomie.

Jednym z ważniejszych zrealizowanych przez dr hab. Iwonę Wiśniewską-Salamon projektów związanych z prezentacją i upowszechnianiem wyników pracy artystycznej i promocji kultury polskiej współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej była trójstronna wymiana młodzieży z Islandii, Hiszpanii i Polski. Ponadto w zakresie pracy organizacyjnej związanej z realizacją celów polityki kulturalnej państwa ogromnym sukcesem jest powołanie Fundacji „Morze Kultury”, która jest organizatorem trzech festiwali chóralnych w Szczecinie: Międzynarodowy Szczeciński Festiwal Muzyki Pasyjnej, Międzynarodowe Muzyczne Zmagania Seniorów, Festiwal Chórów Kameralnych i Zespołów Wokalnych „Sedina Cantat”, program „Śpiewające Muzeum” oraz cykl koncertów „Szczecin – Miasto Talentów”.

Artystycznym osiągnięciem ostatnich lat było niewątpliwie wydanie trzech płyt CD pt. *Śpiewajmy i grajmy mu* z 2017 r. Najważniejsza jednak jest wydana z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości płyta, której celem jest ochrona dóbr dziedzictwa narodowego. Efektem tego projektu było nagranie przez Chór Kameralny ZUT w Szczecinie i Orkiestrę Wojskową w Szczecinie płyty CD *Na mojej szczecińskiej ziemi codziennie Polskę tworzyMy*.

W roku 1997 i 2003 dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon prowadziła warsztaty wokalne dla chórów z Europy podczas Międzynarodowego Festiwalu Eurotreff-Music w Niemczech – m.in. w Singen Buchen, przygotowując do wspólnego wykonania utwory wokально-instrumentalne wskazane przez organizatorów (Ministerstwo Kultury Regionu Baden-Witttembergi).

W latach 2004-2007 jako niezależny ekspert uczestniczyła w pracach komisji ds. muzyki przy Wydziale Kultury i Dziedzictwa Kulturowego przyznającej Stypendia Artystyczne Miasta Szczecina. Od 2000 r. była doradcą Polickich Dni Muzyki „Cecyliada” organizowanych corocznie od 1994 r. w Kościele Mariackim, Kościele św. Kazimierza Królewicza oraz Miejskim Ośrodku Kultury w Policach. W czasie tego święta organizowała koncerty i przygotowała zespoły do wykonania dzieł wokально-instrumentalnych wybranych do wykonania w poszczególnych latach, współpracując z chórami z Danii i Niemiec (Zespół „Abraxas”) i Ukrainy (Chór „Cantus Animae”),

kompozytorami (Marian Sawa, Zbigniew Makłowicz) oraz dyrygentami - z Polski (Zbigniew Szablewski) i Niemiec (Hannes Metze).

W latach 2003–2018 wielokrotnie pozyskiwała środki unijne i organizowała Międzynarodowe Warsztaty Chóralne w Polsce i za granicą (w ramach programu „Młódzież” oraz Fundacji Polsko-Niemieckiej) z chórami z Litwy, Łotwy i Niemiec m.in. z chórem David-Franck Gymnasium ze Sternberga (Niemcy) - co zaowocowało wydaniem 2-płytkowego albumu *Muzyka łączy narody* - i Chórem Szkoły Muzycznej w Solecznikach (Litwa). W latach 2016–2017 z chórem Vox Populi z Islandii i ArtGentum Vocal Ensemble z Katalonii realizowała trójstronną wymianę młodzieży „Trzy strony muzyki” w ramach programu Erasmus+. Wymiana odbyła się w Polsce, Hiszpanii i Islandii.

Dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon jest promotorem kilku prac licencjackich i magisterskich oraz dwóch prac doktorskich.

Dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon wielokrotnie otrzymała Nagrodę Rektora za działalność naukową lub artystyczno-organizacyjną. W 2010 r. otrzymała Medal Uniwersytetu Szczecińskiego „SIS QUI ES-Pro Publico Bono” przyznany przez rektora US, Srebrny Medal za służbę Państwu przyznawany przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w 2011 r. Brązowy Medal „Zasłużony w Kulturze - Gloria Artis”, a w 2012 r. Honorową Odznakę „Zasłużony dla Kultury Polskiej” przyznawany przez MKiDN za działania na rzecz kultury polskiej. W 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął decyzję o nadaniu Chórowi Kameralnemu ZUT w Szczecinie Srebrnej Odznaki Gryfa Pomorskiego, a w 2012 r. wraz z chórem dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon została wybrana Ambasadorem Szczecina w ramach kampanii społecznej „Szczecin z całego serca polecam Ambasador”.

Bogata i różnorodna działalność na rzecz środowiska przeznaczona dla różnych grup wiekowych doczekała się uznania w postaci odznaczenia w 2017 r. Złotą Odznaką Honorową Gryfa Zachodniopomorskiego przyznaną przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi przyznanym przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Działalność na rzecz środowiska artystycznego, uniwersyteckiego i miasta została doceniona również w 2018 r. nominacjami do tytułu „Szczecinianka Roku” (4. miejsce) i „Kobieta Roku Pomorza Zachodniego 2018”.

Dr hab. Iwona Wiśniewska-Salamon jest animatorem życia muzycznego i artystycznego miasta i regionu. Jest niezwykle zaangażowana w promocję chóralistyki, o czym świadczy rozwój jej zespołów wokalnych oraz organizacja trzech festiwali w Szczecinie. Co ważne, jej działalność na niwie festiwalowo-chóralnej nie zatrzymała się tylko na działalności w kraju – organizowany przez nią festiwal na Litwie doczekał się już pięciu edycji.

Po zapoznaniu się z bardzo obszerną dokumentacją liczącą 716 stron stwierdzam, że osiągnięcia dr hab. Iwony Wiśniewskiej-Salamon prezentują kandydatkę o wyjątkowym dorobku. Wielokierunkowa, dobrze udokumentowana praca twórcza i organizacyjna bez wątpienia zasługuje na przyznanie stopnia naukowego profesora sztuk. **Kandydatka do stopnia profesora w pełni spełnia wymagania Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 882, z późn. zmian.) o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki art. 27 ust. 1 i oraz ust. 2 pkt 1.**

ks. prof. dr hab. Kazimierz Szymonik